

Aprob _____ semnat _____
data 24 aprilie 2019
Mihail COTOROBAI
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

RAPORT PRIVIND VIZITA PREVENTIVĂ
IZOLATORUL DE DETENȚIE PREVENTIVĂ
din cadrul DIRECȚIEI DE PĂLIȚIE CHIȘINĂU

15 aprilie 2019

Raportul a fost elaborat de,
angajații Oficiului Avocatului Poporului,
Direcția prevenirea torturii:

- *Iurie DUBENCO, consultant superior, Direcția prevenirea torturii OAP*
- *Lilian TUDOSAN, consultant superior, Direcția prevenirea torturii OAP*
- *Alexandru ZUBCO, Șef, Direcția prevenirea torturii OAP*

A. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

În conformitate cu dispozițiile paragrafului 8 din Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului aprobat prin Legea nr.164/2015 și a art.24, al.2 din Legea cu privire la Avocatul Poporului nr.52/2014, dispoziției Avocatului Poporului la 15 aprilie 2019 a fost efectuată o vizită preventivă la Izolatorul de detenție preventivă din cadrul Direcției de poliție Chișinău, str. Tighina 6 (în continuare IDP al DP Chișinău).

Scopul vizitei: Identificarea persoanelor reținute și deținute cu leziuni corporale, precum și verificarea sistemului de informare și raportare cu privire la retelele tratamente.

Standarde de monitorizare:

- 1) Normele CPT;
- 2) Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
- 3) Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre, referitoare la Regulile penitenciare europene REC (2006)2;
- 4) Rezoluția ONU nr.43/173 din 09/12/1988 privind Principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare;
- 5) Rezoluția ONU A/RES/57/199 din 18/12/2002 privind Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.

NOTĂ: Aspectele relatate în Raportul de vizită descriu exclusiv situația din ziua monitorizării!

B. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Izolatorul de detenție provizorie este destinat pentru detenția persoanelor reținute pe un termen ce nu depășește 72 ore pentru adulți și 24 ore pentru minori. Izolatorul dispune de 21 celule. La momentul vizitei, în IDP erau deținute 22 persoane: 21 bărbați și 1 femeie. Minori și străini nu erau deținuți. 14 persoane se aflau în termenul general de reținere (72 ore); 3 persoane erau deținute în baza mandatului de arest preventiv și alte 3 persoane aveau statut de condamnat și erau deținute mai mult de 10 zile. Suprapopulare, la momentul vizitei nu există. În 11 celule, din 21 nu erau plasate persoane. Repartizarea pe gen era asigurată.

C. COOPERAREA

Administrația IDP a manifestat deschidere și cooperare pe durata vizitei. Angajații OAP nu au avut restricții la accesul în instituție, biroul de anchetă, blocul sanitar, blocul alimentară, curtea de plimbări și spațiile de detenție.

D. TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

În cadrul vizitei, s-a discutat cu 8 persoane reținute. Acestea nu au pretins alegerii de rele tratamente din partea angajaților IDP.

Doar 2 persoane (bărbați) au pretins că au fost supuse maltratării la reținere de către angajații poliției. Examinând dosarele acestora, au fost constatate următoarele aspecte:

- Reținerea de facto a ambilor a avut loc în noaptea de 14 aprilie 2019 (orele 23.15 min. Respectiv 23.23 min);
- Reținerea a fost efectuată de ofițerii de urmărire penală din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) în mun. Chișinău;
- Procesele-verbale de jure au fost completate în termenul prevăzut de CPP;
- Temeiul reținerii a servit menționarea expresă a prevederii art.166 CPP, ceea ce nu este suficient și este contrar practicii CtEDO și CPP. Codul de procedură penală prevede că în procesul-verbal se menționează temeiurile prevăzute de lege și motivele reținerii (situația de fapt care a determinat reținerea). În acest sens, constatăm o încălcare a CPP;
- Procesele-verbale, la rubrica leziuni corporale la reținere, conțin mențiune tipar „nu a fost maltratat, doar la reținere mam lovit”;
- Despre reținere, OUP notează că au fost informate rudele, nefiind consemnate data, și ora informării respective;
- Ambele procese verbale notează că persoanele reținute au fost repartizate spre plasare în IDP al DP Chișinău.
- Deși, reținerea de jure a fost terminată la ora 00.48 min., într-un caz și la ora. 02.05 min în alt caz, persoanele au fost aduse în IDP al DP Chișinău abia la ora. 06.55 min, și alta la ora 07.45 min. Prin urmare, se prezumă că persoanele reținute s-au aflat în cadrul PCCOCS pe o perioadă de la 4 la 6 ore. Aici, notăm că CPP nu permite audierea bănuțului/învinițului în stare de oboseală, precum și în timpul nopții, decât doar la cererea persoanei audiate în cazurile ce nu suferă amânare, care vor fi motivate în procesul-verbal al audierii. Reieșind din aceste prevederi procurorul/ofițerul nu poate ține nelimitat persoana în custodie;
- Conform fișelor de examinare medicală nr.491 și nr.492 ambele persoane relatează proveniența leziunilor în procesul reținerii de către angajații poliției (fractura oaselor, contuzia țesuturilor moi a capului, etc).

Este de menționat că la momentul vizitei, feldcerul și Șeful IDP întocmeau actele corespunzătoare în temeiul Ordinului 77, pentru sesizarea procurorului cu privire la prezența leziunilor la reținere a ambelor persoane aduse în IDP de către OUP al PCCOCS.

E. DREPTUL LA SĂNĂTATE

IDP al DP Chișinău a reușit să angajeze feldcer, funcție vacantă din 2016. Dosarele medicale examinate aleatoriu în timpul vizitei conțineau informațiile necesare cu privire la situația reținuților. Sesizările cu privire la leziunile corporale erau remise Procuraturii mun. Chișinău.

F. CONDIȚIILE DE DETENȚIE

Izolatorul este într-o stare igienică adecvată. Însă, celulele monitorizate sunt insalubre și necesită reparație cosmetică. În fiecare celulă este amenajat veceu, care este izolat de restul spațiului celulei de un perete cu înălțimea de 1 m. Veceul este deschis și nu asigură condiții decente și intimitate. Recent, IDP a achiziționat saltele și păături noi. Acestea au fost repartizate în 10 celule, unde sunt deținute persoanele reținute. Bunurile rămase au fost depozitate într-o celulă neutilizată. Accesul la curtea de plimbare este asigurat. Alimentația deținuților are loc de trei ori pe zi, prin intermediul serviciilor de catering. La momentul vizitei, era repartizată hrana. Mobilierul blocului alimentar este învechit. IDP a planificat resurse pentru achiziționarea mobilierului la bucătărie în 2019.

G. DETENȚIA PESTE TERMENUL LEGAL

Potrivit administrației, în IDP sunt deținute persoane de o perioadă îndelungată. Detenția acestora este dispusă de instanța de judecată cu titlul de măsuri de protecție. Totuși, detenția în IDP nu poate depăși 72 ore, conform prevederilor legislației naționale și Normele CPT. La demersurile administrației IDP nu au fost identificate alte soluții. La fel, IDP susține că detenția peste 72 ore a preveniților este dispusă și de către procurori. Respectiv, angajatul poliției este nevoit să execute dispoziția organului de urmărire penală sau procuror.

H. INCIDENTE/ABUZURI/ RELE TRATAMENTE

La momentul vizitei, nu au fost identificate situații, acțiuni sau inacțiuni cu privire la încălcarea dreptului la integritate fizică/ psihică a persoanei.

Urmare, a constatărilor în perioada vizitei, conducându-mă de prevederile art.24 a Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):

PROPUN:

- 1) A lua act de constatări și concluziile Raportului de vizită la IDP al DP Chișinău din 15 aprilie 2019;
- 2) A plasa Raportul respectiv pe pagina web a OAP pentru informare și diseminare.

Coordonat:

Alexandru Zubco,

Șef Direcție, Direcția prevenirea torturii OAP

semnat

Executor:

Iu. Dubenco